

فهرست مطالب

۱۱	پیش‌گفتار
۱۳	دیباچه
۱۷	بخش یکم: مفاهیم اجتماع موجبات مسئولیت مدنی
۱۷	فصل یکم: مفاهیم عمومی اجتماع موجبات مسئولیت مدنی
۱۷	مبحث یکم: مفهوم سبب و مباشر و انواع سبب
۱۸	بند یکم: تعریف سبب
۱۸	الف: تبیین تعریف لغوی سبب
۱۹	ب: تبیین تعریف اصطلاحی سبب
۲۳	بند دوم: تعریف مباشر
۲۳	الف: تبیین تعریف لغوی مباشر
۲۳	ب: تبیین تعریف اصطلاحی مباشر
۲۴	بند سوم: انواع سبب
۲۵	الف: انواع سبب به اعتبار پیش‌بینی تأثیر نتیجه
۲۵	۱- اسباب واقعی
۲۵	۱-۱- اسباب مادی
۲۵	۲-۱- اسباب روانی
۲۷	۲- اسباب اعتباری
۲۷	۱-۲- سبب قانونی
۲۸	۲-۲- سبب عرفی
۲۸	ب: انواع سبب به اعتبار عامل سبب انسانی
۲۹	۱- کودکان
۲۹	۱-۱- کودک بالغ
۲۹	۲-۱- کودک نابالغ
۲۹	۲- مجانین
۲۹	۳- سفها
۳۰	۴- اشخاص بالغ و عاقل
۳۰	ج: انواع سبب به اعتبار زمان
۳۰	۱- سبب مقارن
۳۰	۲- سبب متأخر

- د: انواع سبب به اعتبار شرایط سبب ۳۱
- ۱- سبب معلوم ۳۱
- ۲- سبب مجمل ۳۱
- مبحث دوم: تمییز سبب و مباشر از مفاهیم مشابه ۳۱
- بند یکم: تمییز سبب از شرط ۳۲
- الف: مفهوم شرط ۳۲
- ب: مقایسه سبب و شرط ۳۲
- ۱- وجه اشتراک سبب و شرط ۳۲
- ۲- وجه افتراق سبب و شرط ۳۳
- ۳- انواع شرط ۳۴
- ۱-۳- شرط لازم ۳۴
- ۲-۳- شرط کافی ۳۴
- بند دوم: تمییز سبب از اتلاف ۳۵
- الف: مفهوم اتلاف ۳۵
- ب: مقایسه اتلاف و تسبیب ۳۶
- ۱- وجوه اشتراک اتلاف و تسبیب ۳۶
- ۲- وجوه افتراق اتلاف و تسبیب ۳۷
- بند سوم: تمییز سبب از علت ۴۰
- الف: مفهوم علت ۴۱
- ب: مقایسه سبب و علت ۴۱
- ۱- وجه اشتراک سبب و علت ۴۱
- ۲- وجه افتراق سبب و علت ۴۱
- ج: انواع علت ۴۲
- ۱- علت تامه و علت ناقصه ۴۲
- ۲- علت داخلی و علت خارجی ۴۲
- بند چهارم: تمییز مباشر از قاعده علی الید ۴۲
- الف: مفهوم قاعده علی الید ۴۳
- ب: گستره قاعده علی الید ۴۳
- ج: مقایسه مباشر و قاعده علی الید ۴۴
- مبحث سوم: تبیین ارکان مسئولیت مدنی ۴۶
- بند یکم: وجود ضرر ۴۷
- الف: ضرر مسلم باشد ۴۸
- ب: ضرر باید مستقیم و بیواسطه باشد ۴۸

فهرست مطالب □ ۷

۴۸.....	ج: ضرر جبران نشده باشد.....
۴۸.....	بند دوم: فعل زیانبار.....
۴۹.....	بند سوم: رابطه سببیت.....
۵۱.....	فصل دوم: مفاهیم قابلیت استناد؛ سببیت و تقصیر در اجتماع موجبات مسئولیت مدنی.....
۵۱.....	مبحث یکم: مفاهیم قابلیت استناد و سببیت و تقصیر.....
۵۱.....	بند یکم: تعریف و معیار قابلیت استناد.....
۵۱.....	الف: تعریف قابلیت استناد.....
۵۹.....	ب: معیار قابلیت استناد.....
۶۵.....	بند دوم: تعریف سببیت.....
۶۹.....	بند سوم: تعریف تقصیر.....
۷۳.....	مبحث دوم: مقایسه قابلیت استناد و سببیت.....
۷۳.....	بند یکم: وجه اشتراک قابلیت استناد و سببیت.....
۷۶.....	بند دوم: وجه افتراق قابلیت استناد و سببیت.....
۷۶.....	مبحث سوم: مقایسه قابلیت استناد و تقصیر.....
۷۷.....	بند یکم: وجوه افتراق قابلیت استناد و تقصیر.....
۷۷.....	الف: از نظر قلمروی مسئولیت.....
۷۹.....	ب: از نظر تحلیل مسئولیت.....
۷۹.....	ج: از نظر ارکان مسئولیت.....
۸۰.....	بند دوم: وجه اشتراک قابلیت استناد و تقصیر.....
۸۴.....	مبحث چهارم: قلمروی اعمال قابلیت استناد.....
۸۴.....	بند یکم: قواعد عام مسئولیت مدنی.....
۸۵.....	بند دوم: غصب.....
۸۶.....	بند سوم: مسئولیت قراردادی.....
۸۶.....	مبحث پنجم: آثار قابلیت استناد.....
۸۷.....	بند یکم: انطباق با فلسفه مسئولیت مدنی.....
۸۸.....	بند دوم: تأکید بیشتر بر اصل جبران خسارت.....
۸۹.....	بند سوم: تسهیل دعاوی مسئولیت مدنی.....
۹۰.....	بند چهارم: پاسخگویی به نیازها و مقتضیات اجتماعی.....
۹۳.....	بخش دوم: احکام اجتماع موجبات مسئولیت مدنی.....
	فصل یکم: احکام مسئولیت مدنی ناشی از فعل شخصی در فرض تعدد عوامل در
۹۳.....	وقوع خسارت.....
۹۴.....	مبحث یکم: حکم مسئولیت مدنی ناشی از اجتماع سبب و مباشر.....

۸ □ اجتماع موجبات مسئولیت مدنی

- بند یکم: اجتماع سبب و مباشر به صورت اشتراکی..... ۹۴
- بند دوم: اجتماع سبب و مباشر در عرض یکدیگر..... ۹۵
- بند سوم: اجتماع سبب و مباشر در طول یکدیگر..... ۹۶
- الف: اقوی بودن مباشر از سبب..... ۹۸
- ب: تساوی سبب و مباشر..... ۹۹
- ج: اقوی بودن سبب از مباشر..... ۱۰۱
- بند چهارم: اجتماع سبب و مباشر به صورت مستقل..... ۱۰۴
- بند پنجم: اجتماع سبب و مباشر با تأثیر جداگانه..... ۱۰۶
- مبحث دوم: حکم مسئولیت مدنی ناشی از اجتماع مباشرین..... ۱۰۷
- بند یکم: اجتماع مباشرین متعدد در عرض یکدیگر..... ۱۰۷
- بند دوم: اجتماع دو یا چند مباشر به صورت اشتراکی..... ۱۰۸
- بند سوم: اجتماع چند مباشر با تأثیر جداگانه..... ۱۱۱
- بند چهارم: اجتماع مباشرین در طول یکدیگر..... ۱۱۲
- ۱- استناد جنایت به مباشر مؤخر در تأثیر..... ۱۱۲
- ۲- استناد جنایت به مباشر مقدم در تأثیر..... ۱۱۳
- ۳- استناد جنایت به همه مرتکبان..... ۱۱۳
- بند پنجم: اجتماع چند مباشر به نحو مجمل..... ۱۱۴
- الف: تحمیل مسئولیت به یکی از مباشرین از طریق قرعه..... ۱۱۵
- ب: مسئولیت تضامنی..... ۱۱۶
- ج: تقسیم مسئولیت به صورت تساوی..... ۱۱۶
- مبحث سوم: حکم مسئولیت مدنی ناشی از اجتماع اسباب..... ۱۱۷
- بند یکم: اجتماع اسباب متعدد در عرض یکدیگر..... ۱۱۷
- بند دوم: اجتماع اسباب متعدد در طول یکدیگر..... ۱۲۴
- الف: همه اسباب غیر مجازند..... ۱۲۹
- ۱- همه اسباب دخیل در وقوع نتیجه غیر عامدند..... ۱۲۹
- ۲- همه اسباب دخیل در جنایت عامدند..... ۱۳۰
- ۳- برخی اسباب واجد عمد و برخی دارای تقصیر هستند..... ۱۳۰
- ب: برخی از اسباب مجاز و برخی غیرمجاز..... ۱۳۱
- ج: اجتماع اسباب عدوانی و غیر عدوانی..... ۱۳۲
- د: اجتماع اسباب عدوانی..... ۱۳۳
- ۱- نظریه سبب اولیه..... ۱۳۴
- ۲- نظریه سبب مستقیم نتیجه..... ۱۳۵
- ۳- نظریه برابری اسباب..... ۱۳۵

فهرست مطالب □ ۹

۱۳۵.....	۴- نظریه سبب متعارف.....
	فصل دوم: حکم مسئولیت مدنی به هنگام تساوی قوت و ضعف عوامل در وقوع
۱۳۷.....	خسارت.....
۱۳۷.....	مبحث یکم: دلایل موافقان تقدم مباشر بر سبب.....
۱۳۷.....	بند یکم: اجماع.....
۱۳۸.....	بند دوم: حکم عقل.....
۱۳۸.....	بند سوم: عرف.....
۱۳۸.....	مبحث دوم: دلایل مخالفان تقدم مباشر بر سبب.....
۱۳۸.....	بند یکم: قاعده لاضرر.....
۱۴۰.....	بند دوم: عقل.....
۱۴۰.....	بند سوم: عرف (بنای عقلا).....
۱۴۰.....	بند چهارم: نبود اجماع ادعایی.....
۱۴۱.....	بند پنجم: اصول عملیه.....
۱۴۵.....	نتیجه.....
۱۵۱.....	پیوست ها.....
۱۶۶.....	فهرست منابع و مآخذ.....